

ներն իւրացնելու և կատարելագործելու կատարելագործութեան ձգոմանը է արտաբաւում մարդկալին հոգու կենսունակութիւնը և լարատն կարունութիւնը:

Խօմանափիկ չիշլալին հետևելով և միննոյն ժամանակ բարեպաշտ լինելով՝ ծուկովսկին իդէալին հասնելն անկարելի էր համարում աս աշխարհում. կեանքի մէջ կարծես ներկան գոլոթիւն չունի նրա համար, ալ իսկական կեանքն անցեալի և ապագալի մէջն է, նրա կարծիքով «քրիստոնէութիւնը բանալով մեր հոգ խորքերը» գրաեց մեզ դէպի հոգեկան աշխարհը, արտաքին աշխարհի հետ կապակցեց սերքին աշխարհը, որ և արտացօլաց իրական բանաստեղծութեան մէջ»: Բանաստեղծութիւնը ձգտուլով կապակցութեան հոգի ներշնչել ալդ երկու աշխարհներին, ինքն էլ կրօնական է դառնում: ալդ պատճառով և ծուկովսկին ասում է. «բանաստեղծութիւնը երկնալին կրօնի երկրալին քոյրն է»: Բանաստեղծութիւնը պէտք է ազգեցութիւն ունենալ ժողովրդի դաստիարակութեան, նրա հոգեկան կեանքի վրայ Բանաստեղծական ողեռութիւնն երկնալին պարզ է, Ահա ալս գաղափարները բանաստեղծութեան նշանակութեան մասին նորութիւններ էին ոռւսաց զրականութեան համար:

ՂԱԶԱՐՈՍ ՍՂԱՑԵԱՆԻ ԳԱՌԱՍՍՆԱՄՄԵԱՅ ԳՈՐԾՈՒՆՔՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Ամռուս 19-ին Թիֆլիսի հալ գրագէտների դասը տօնեց լայտնի մանկական գրող պ. Ղ. Աղակեանցի գրական գործունէութան քառասնամեակը.

Աղակեանցը ծնուել է 1840 թուին Թօլինս Խաչէն գիւղում և իւր ուսումը ստացել է Ներսիսեան Դպրոցում: անունետեւ նա սկսեց գրաշարութիւն անել Հ. Էնֆիանեանցի տպարանում և շարում էր «Կոռունկ» ամսագիրը, որով և օրական հացը վաստակում: բայց և միաժամանակ ինքնակրթութեամբ աշխատում էր աւելացնել իւր մոռաւոր պաշարը».

Գրաշարութիւնը շարունակեց նա մինչև 1862 թուականը և ալդ թուին հրատարակեց նա իւր անդրանիկ բանաստեղծութիւնը «Մեղու Հարաստանի» լրագրում, որի եռանդրոն աշխատակիցը դառաւ նա հօթանասնական թուականներին:

Միշտ լառաջադիմելու ձգտումով՝ ալդ թուին նա գնաց Ռուսիաի մարդաքաղաքը, ուր մի կողմէց ինքնակրթութեամբ զարգանում էր, իսկ միւս կողմէց գրաշարութեամբ պարապում: 1867-ին վերադարձաւ նա Թիֆլիս և հրաւիրուեց Լջմիածին իրբն տպարանի կառավարիւ ուր ապա վարեց «Արարատի» խմբսպրի պաշտօնը: Այնուհետեւ Աղակեանցը նուիրուում է ու-

սուցչութեան և պաշտօն է վարում գաւառական քաղաքներում որպէս ուսուցիչ, ապա պ. Գէորգ Բարխուդարեանից լինուած նորան լանձնուեցաւ Թիֆլիսի թեմի հալ ծխական դըպրոցների թեմական տեսչի պաշտօնը, որ վարեց մինչև 1889 թուականը:

Բայց Աղալեանցը աւելի լալտնի է որպէս մանկական գրող-վիպագիր և ալր ասպարիզում նա առաջինն է և գուցէ միակը. նորա մանկական գրուածներից մեզ լալտնի են՝ «Անահիտը», «Արեգնազան», զանազան մանր լողուածներ ալղբիւրո ամսագրում. վիպական գրուածներից՝ «Յարութիւն և Մանուէլ»,

«Տօրք Անգեղո», «Մրկուքոր», բանաստեղծութիւնների ժողովածնուունի զանազան աշխատութիւնների հալիկական հնչիւնների մասին և ալլ և ալլ թարգմանական գրուածներ:

Աղալեանցը աշխատակցել է «Փորձ» և «Մուրճ» ամսագրերին, «Տարրազ» և «Մշակ» թերթերին, «Աղբիւր» ամսագրի մշտական աշխատակիցն էր և երբեմն նաև խմբագրի պաշտօնակատար: Նորա Հայոց լեզուի տարրական ուսման դասագրքերը կազմուած են իրան լատուկ գեղեցիկ հալերէն լեզուով ու զիւրըմբանելի:

ոճով և եթէ չունենար իւր նոր ուղղագրութիւնը, թերևս ամենից տարածուած գասագրքերը լինէին հալ դպրոցներում:

Ի պատիւ նորա ակս երկարամեալ անխոնջ գործունէութեան՝ պ. Աղալեանին ճաշ տրուեցաւ Թիֆլիսի ալգիներից մէկում, որին մասն ակցում էին մօտ 150 հոգի: Ճաշի միջոցին կարդացուեց Վեհակ: Հայրապետի օրհնութեան կոնդակը, ողերձներ զանազան հաստատութիւններից և բաղմաթիւ հեռագարական չնորհաւորութիւններ գաւառներից: Հլումալիս խմբագրութիւնը ևս հարկ համարեց իւր կողմից չնորհաւորել բամանակ հալ գործչի հանդիսաւոր տօնախմբութիւնը: